

Acasă › Politica › Corporațiile devin actori pe scena geopolitică

Autor: Radu Jacotă

2024-03-11 15:03

Corporațiile devin actori pe scena geopolitică

Succesul sau eșecul politicii externe depinde din ce în ce mai mult de procesul decizional al marilor companii

La sfârșitul anului 1914, președintele Woodrow Wilson se confrunta cu rugămințile unui număr de susținători influenți care doreau ca el să facă un apel public la producătorii americani să nu mai vândă arme țărilor europene.

„Vânzările provin din atât de multe surse, iar lipsa mea de putere este atât de evidentă, încât nu pot face altceva decât să las problema să se rezolve de la sine”, a răspuns Wilson.

Afirmațiile cu privire la neputința prezidențială sună ciudat astăzi, într-o epocă în care intervenția guvernului american a devenit o rutină într-o gamă largă de activități economice legate de securitatea națională, chiar și pe timp de pace.

Geopolitica, pe primul loc în topul riscurilor

Departamentul Comerțului și-a petrecut ultimii ani elaborând controale la export menite să împiedice companiile americane să ajute China să avanseze în domeniul tehnologiei critice.

Într-un sondaj recent efectuat în rândul a 500 de investitori instituționali, geopolitica s-a clasat pe primul loc în topul riscurilor pentru economia și piețele globale în 2024. O parte din această îngrijorare este determinată de cadența tot mai rapidă a conflictelor, cu războaie în curs de desfășurare în Ucraina și Orientul Mijlociu și preocupări legate de o criză în Strâmtoarea Taiwan.

Mai fundamental, însă, are loc o schimbare tectonică, care obligă **corporațiile** să devină actori pe scena geopolitică.

Potrivit Foreign Affairs, unele dintre principalele priorități de politică externă ale Washingtonului se bazează pe mii de companii ce dețin adesea un avantaj informațional față de sectorul public.

În perioada de după Războiul Rece, strategia Statelor Unite s-a concentrat pe deschiderea piețelor și pe reducerea barierelor economice internaționale, mai degrabă decât pe ridicarea acestora.

Crizele ulterioare, cum ar fi atacurile de la 11 septembrie 2001, nu au schimbat prea mult relația dintre factorii de decizie politică și corporațiile americane; în schimb, „războiul împotriva terorii” a consolidat și mai mult ideea că politica externă era preocupată în primul rând de probleme de securitate și militare, nu de economie.

Dar, în fundal, integrarea economică globală a transformat terenul de joc. În 1980, comerțul reprezenta doar 37% din PIB-ul global. Astăzi este de 74%.

Puterea militară contează în continuare, dar concurența economică și tehnologică a devenit principalul câmp de luptă al politicii globale.

SUA, sistem economic informațional

În cadrul așa-numitului Consens de la Washington, întrebarea referitoare la locul în care un producător de semiconductori își va construi următoarea fabrică sau dacă firmele auto germane vor decide să își limiteze investițiile în China se află în centrul fiecărei dezbateri majore de politică externă.

După cum au remarcat cercetătorii Henry Farrell și Abraham Newman în recenta lor carte Underground Empire, SUA se află în centrul unui sistem economic informațional.

Omniprezența dolarului în tranzacțiile globale, controlul american asupra infrastructurii critice a internetului și dominația companiilor americane atunci când vine vorba de drepturile de proprietate intelectuală au permis Washingtonului să constrângă sau să vizeze rivalii geopolitici, adesea prin sancțiuni.

Toate aceste dinamici sunt amplificate de o competiție tot mai intensă între SUA și China, cele două țări cu cele mai mari economii și cele mai interconectate la nivel internațional.

Iar politicile externe ale ambelor țări sunt acum conduse de o dorință comună de a-și modela economiile în moduri care să le reducă vulnerabilitatea și să le sporească influența.

În acest nou mediu, succesul sau eșecul politicii externe depinde din ce în ce mai mult de procesul decizional al corporațiilor.

Controlul exporturilor și restricțiile privind investițiile în străinătate au consecințe nedorite și vor funcționa doar pentru o perioadă limitată de timp.

Necesită o actualizare constantă, pe măsură ce țările și industriile reacționează și pe măsură ce tehnologia se schimbă, deoarece alți actori din întreaga lume vor căuta cu plăcere să înlocuiască expertiza și capitalul american ori de câte ori Washingtonul le va face indisponibile.

Radu Jacotă

[See Full Bio >](#)